

PISA

IN FOCUS

2

education policy education policy education policy education policy education policy education policy education policy

Βελτιώνοντας την Επίδοση: Ξεκινώντας από χαμηλά

- Στις περισσότερες από τις 13 χώρες που σημείωσαν βελτίωση στον μέσο όρο της επίδοσης στην κατανόηση κειμένου από το 2000, η αλλαγή μπορεί να αποδοθεί σε σημαντικές βελτιώσεις που αφορούσαν στους μαθητές με τις χαμηλότερες επιδόσεις.
- Στις περισσότερες από αυτές τις χώρες, το κόσμα στη βαθμολογία στην κατανόηση κειμένου μεταξύ των μαθητών με την υψηλότερη και τη χαμηλότερη επίδοση μειώθηκε σε κάποιες χώρες, μεταξύ των ετών 2000 και 2009, μειώθηκε η επίδραση του κοινωνικο-οικονομικού υπόβαθρου στην επίδοση.
- Σχεδόν σε όλες αυτές τις χώρες, η επίδοση των κοριτσιών βελτιώθηκε, ενώ βελτίωση της επίδοσης των αγοριών σημειώθηκε μόνο σε πέντε χώρες.

Όλες οι χώρες μπορούν να βελτιώσουν την επίδοση των μαθητών τους στην κατανόηση κειμένου.

Με δεδομένο ότι οι έρευνες PISA 2000 και 2009 επικεντρώθηκαν στην κατανόηση κειμένου, η αλλαγή της επίδοσης στον τομέα αυτόν μπορεί να μελετηθεί λεπτομερώς.

Ανάμεσα στις 26 χώρες του ΟΟΣΑ με συγκρίσιμα αποτελέσματα και στις δύο έρευνες, η Χιλή, η Γερμανία, η Ουγγαρία, το Ισραήλ, η Κορέα, η Πολωνία, η Πορτογαλία καθώς και οι συνεργαζόμενες χώρες Αλβανία, Βραζιλία, Ινδονησία, Λετονία, Λιχτενστάιν και Περού, παρουσιάζουν γενική βελτίωση στην επίδοση στην κατανόηση κειμένου. Το γεγονός ότι μια τέτοια ετερόκλητη ομάδα χωρών πέτυχε να αυξήσει το επίπεδο της επίδοσης των μαθητών, καταδεικνύει ότι η βελτίωση είναι δυνατή, ανεξαρτήτως του πολιτισμικού πλαισίου ή του σημείου εκκίνησης μιας χώρας. Για παράδειγμα, η Κορέα ήταν ήδη μία από τις χώρες με τις καλύτερες επιδόσεις το 2000 και βελτιώθηκε περαιτέρω μέχρι το 2009, η Πολωνία μετακινήθηκε από θέση κάτω του μέσου όρου του ΟΟΣΑ σε θέση πάνω από αυτόν και η Χιλή ανέβηκε από μια σχετικά χαμηλή θέση κατάταξης σε θέση πολύ κοντά στις θέσεις άλλων χωρών του ΟΟΣΑ.

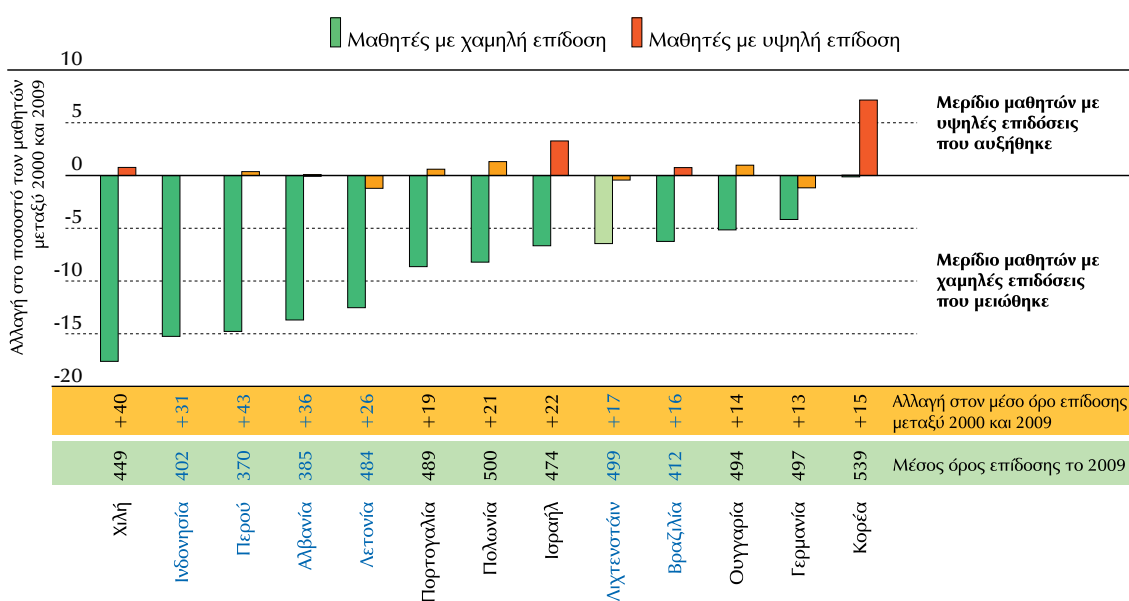
Σε όλες σχεδόν τις χώρες που παρουσίασαν βελτίωση των επιδόσεων κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, το ποσοστό των μαθητών με χαμηλές επιδόσεις μειώθηκε, που σημαίνει ότι ο αριθμός των μαθητών που βαθμολογήθηκαν κάτω από το Επίπεδο Επάρκειας 2 ήταν σημαντικά χαμηλότερος το 2009 σε σχέση με το 2000. Σε πολλές χώρες αυτό σήμανε ότι, κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής, σημειώθηκε πρόοδος προς την επίτευξη μεγαλύτερης ισότητας ως προς τα μαθησιακά αποτελέσματα. Ενώ, γενικά, ανάμεσα στις χώρες του ΟΟΣΑ το ποσοστό των μαθητών με χαμηλές επιδόσεις ελάχιστα μεταβλήθηκε, στη Χιλή μειώθηκε από το μισό σχεδόν (48%) του συνόλου των 15χρονων μαθητών σε λιγότερο από το ένα τρίτο (31%), στην Πορτογαλία από 26% σε λιγότερο από 18%, και στην Πολωνία από 23% σε 15%, κάτω από τον μέσο όρο του ΟΟΣΑ. Το ποσοστό των μαθητών της Κορέας με χαμηλές επιδόσεις δεν άλλαξε, αλλά αυτό ήταν ήδη ένα από τα χαμηλότερα το 2000, με σχεδόν όλους τους Κορεάτες μαθητές να επιδεικνύουν ικανότητα κατανόησης κειμένου πάνω από το επίπεδο αναφοράς.

Η βελτίωση μεταξύ των μαθητών με τη χαμηλότερη επίδοση δεν είναι απαραίτητο να επισυμβεί εις βάρος των μαθητών με την υψηλότερη επίδοση ...

Σε καμία από τις χώρες όπου σημειώθηκε βελτίωση μεταξύ των μαθητών με τη χαμηλότερη επίδοση, δεν παρατηρήθηκε μείωση στην επίδοση των μαθητών που είχαν ήδη τις υψηλότερες επιδόσεις. Όντως, στο Ισραήλ και στις συνεργαζόμενες χώρες Αλβανία και Περού, σημειώθηκε βελτίωση στην επίδοση των μαθητών σε όλα τα επίπεδα. Στη Χιλή και την Ινδονησία, οι μαθητές που είχαν υψηλές επιδόσεις βελτιώθηκαν σε ελαφρώς μικρότερο βαθμό σε σχέση με την αντίστοιχη βελτίωση των μαθητών που είχαν χαμηλές επιδόσεις. Στη Γερμανία, την Πολωνία, την Πορτογαλία και τη συνεργαζόμενη χώρα Λετονία, η επίδοση των μαθητών με υψηλές επιδόσεις στην κατανόηση κειμένου παρέμεινε, εν γένει, αναλλοίωτη κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, ενώ η αντίστοιχη επίδοση των μαθητών με χαμηλές επιδόσεις βελτιώθηκε.

Η Κορέα και, σε κάποιον βαθμό, η συνεργαζόμενη χώρα Βραζιλία μετρίασαν τη γενική τάση. Οι μαθητές με υψηλή επίδοση παρουσίασαν βελτίωση, ενώ οι μαθητές με χαμηλότερη επίδοση παρέμειναν στα ίδια επίπεδα. Στην πραγματικότητα, η Κορέα υπερδιπλασίασε το ποσοστό των μαθητών της με Επίπεδο Επάρκειας 5, ή υψηλότερο, στην κατανόηση κειμένου. Η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως σε βελτίωση ανάμεσα στα κορίτσια. Λίγοι μαθητές στην Κορέα έχουν επίδοση κάτω από το Επίπεδο Επάρκειας 2, που είναι το επίπεδο αναφοράς στην κατανόηση κειμένου, και οι διαφορές στην επίδοση των μαθητών παρέμειναν πολύ περιορισμένες.

Αλλαγή στο ποσοστό των μαθητών με χαμηλές και υψηλές επιδόσεις στην κατανόηση κειμένου από το 2000

Σημείωση: Οι τιμές που είναι στατιστικά σημαντικές σημειώνονται με πιο σκούρο τόνο.

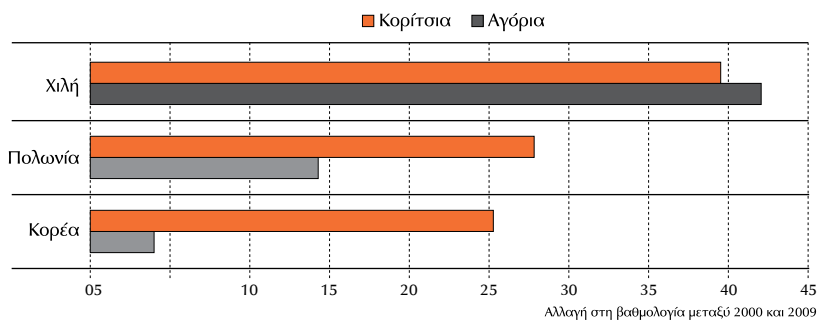

...και η βελτίωση μεταξύ των μαθητών με χαμηλές επιδόσεις συνήθως συμβάλλει στην ισότιμη κατανομή των μαθησιακών αποτελεσμάτων.

Στη Χιλή, τη Γερμανία, την Ουγγαρία, την Πολωνία, την Πορτογαλία και στις συνεργαζόμενες χώρες Ινδονησία, Λετονία και Λιχτενστάιν, η συνολική επίδοση βελτιώθηκε, ενώ το χάσμα μεταξύ των μαθητών υψηλότερης και χαμηλότερης επίδοσης μειώθηκε. Σε όλες αυτές τις χώρες, το χάσμα είναι τώρα κάτω από ή κοντά στον μέσο όρο

του ΟΟΣΑ. Επιπλέον, τα αποτελέσματα του PISA 2009 δείχνουν ότι η επίδραση του κοινωνικο-οικονομικού υποβάθρου του μαθητή στην επίδοση, εξασθένησε σημαντικά στη Χιλή και τη Γερμανία και στις συνεργαζόμενες χώρες Αλβανία και Λετονία. Στην Κορέα, παρά το γεγονός ότι η επίδραση του κοινωνικο-οικονομικού υποβάθρου

Η βελτίωση της επίδοσης στην κατανόηση κειμένου ανάμεσα στα αγόρια και τα κορίτσια

Σημείωση: Οι αλλαγές στη βαθμολογία που είναι στατιστικά σημαντικές σημειώνονται με πιο σκούρο τόνο.
 Πηγή: ΟΟΣΑ, Βάση Δεδομένων PISA 2009, Πίνακας V2.4.

Το χάσμα μεταξύ των φύλων όσον αφορά στην επίδοση κατανόησης κειμένου εδραιώθηκε ακόμη περισσότερο μεταξύ του 2000 και του 2009...

του μαθητή στην επίδοση παρουσιάζεται ενισχυμένη, παραμένει εντούτοις ασθενέστερη από ό,τι σε άλλες χώρες του ΟΟΣΑ.

Τα κορίτσια έχουν καλύτερη επίδοση στην κατανόηση κειμένου σε σχέση με τα αγόρια, και αυτό παρατηρείται από την πρώτη έρευνα PISA το 2000. Η διαχρονική διεύρυνση του χάσματος μεταξύ των φύλων στην επίδοση στην κατανόηση κειμένου προκύπτει είτε από μεγαλύτερη βελτίωση στις επιδόσεις των κοριτσιών είτε από μεγαλύτερη πτώση στις επιδόσεις των αγοριών. Για παράδειγμα, στην Κορέα, η επίδοση των κοριτσιών στην αξιολόγηση του PISA για την κατανόηση κειμένου βελτιώθηκε κατά τη διάρκεια της περιόδου, ενώ η αντίστοιχη επίδοση των αγοριών παρέμεινε, εν πολλοίς, αμετάβλητη. Στην Πολωνία, η επίδοση των κοριτσιών βελτιώθηκε, κατά τη διάρκεια της περιόδου, σε σχεδόν διπλάσιο βαθμό από όσο βελτιώθηκε αυτή των αγοριών. Η Χιλή είναι μία από τις χώρες με το σπάνιο φαινόμενο να σημειωθεί βελτίωση τόσο στην επίδοση των αγοριών όσο και σε αυτή των κοριτσιών κατά τη σχετική περίοδο. Επίσης, η Χιλή έχει ένα από τα μικρότερα χάσματα μεταξύ των φύλων όσον αφορά στην επίδοση κατανόησης κειμένου ανάμεσα σε όλες τις χώρες και τις οικονομίες που συμμετέχουν στην έρευνα PISA.

Μαθητές χαμηλής επίδοσης θεωρούνται όσοι δεν επιτυγχάνουν το Επίπεδο 2, που είναι το επίπεδο αναφοράς του PISA για την επάρκεια στην κατανόηση κειμένου. Στο Επίπεδο 2, ένας μαθητής καλείται να καθορίσει την κύρια ιδέα σε ένα κείμενο, να κατανοήσει τους συσχετισμούς ή να συμπεράνει νοήματα, όταν οι πληροφορίες δεν είναι πρόδηλες. **Μαθητές υψηλής επίδοσης** θεωρούνται όσοι επιτυγχάνουν Επίπεδο Επάρκειας 5 ή ανώτερο. Στο Επίπεδο 5, οι μαθητές πρέπει να έχουν πλήρη και λεπτομερή κατανόηση ενός άγνωστου, σε μορφή ή περιεχόμενο, κειμένου.

Οι **μαθητές της πιο χαμηλής επίδοσης** μιας χώρας είναι εκείνοι των οποίων η επίδοση είναι χαμηλότερη από αυτή του 90% των συνομηλίκων τους. Οι **μαθητές της πιο υψηλής επίδοσης** μιας χώρας είναι εκείνοι των οποίων η επίδοση είναι υψηλότερη από αυτή του 90% των συνομηλίκων τους.

Γενικά, η επίδοση των κοριτσιών στην κατανόηση κειμένου βελτιώθηκε ουσιαστικά σε 13 χώρες, ενώ η αντίστοιχη επίδοση των αγοριών αυξήθηκε σε πέντε μόνο χώρες. Η επίδοση των κοριτσιών μειώθηκε σε μόνο δύο χώρες, ενώ υπήρξε μείωση στην αντίστοιχη επίδοση των αγοριών σε οκτώ χώρες. Η αύξηση του μεριδίου των αγοριών που δεν επιτυγχάνουν το Επίπεδο 2, που είναι το επίπεδο αναφοράς του PISA για την επάρκεια στην κατανόηση κειμένου, συνοδεύτηκε από πτώση στο ποσοστό των αγοριών – ιδιαίτερα εκείνων που προέρχονται από μη προνομιούχες οικογένειες – που διαβάζουν για ευχαρίστηση. Αυτά τα αποτελέσματα σηματοδοτούν την ανάγκη για τους γονείς, τους δασκάλους και τους φορείς χάραξης πολιτικής να αναζητήσουν δημιουργικούς τρόπους έλξης των αγοριών προς την ανάγνωση, τόσο στο σπίτι όσο και στο σχολείο.

...και αγόρια με μη προνομιούχες καταβολές παραμένουν ιδιαίτερα ενάλωτα.

Στις περισσότερες χώρες, οι μαθητές με φτωχές επιδόσεις είναι κυρίως αγόρια από κοινωνικο-οικονομικά μη προνομιούχα περιβάλλοντα. Τα αποτελέσματα του PISA καταδεικνύουν ότι αυτή η ομάδα δεν διαθέτει τις δεξιότητες και ικανότητες που απαιτούνται για πλήρη συμμετοχή στην κοινωνία. Πράγματι, τα αγόρια με μη προνομιούχες καταβολές, ελάχιστα επωφελήθηκαν από τη σημαντική βελτίωση της μέσης επίδοσης στην κατανόηση κειμένου των μαθητών χαμηλής επίδοσης που παρατηρείται σε αρκετές χώρες. Ακόμη και στην Κορέα, μια χώρα με υψηλή συνολική επίδοση και η οποία βελτιώθηκε σημαντικά μεταξύ 2000 και 2009, αγόρια με μη προνομιούχες κοινωνικο-οικονομικές καταβολές πέτυχαν, κατά μέσο όρο, επίδοση 483 βαθμών. Στη Χιλή, την Πορτογαλία, την Πολωνία, το Ισραήλ και την Ουγγαρία – χώρες όπου το ποσοστό των μαθητών με χαμηλή επίδοση μειώθηκε μεταξύ του 2000 και 2009 – τα αγόρια με μη προνομιούχες κοινωνικο-οικονομικές καταβολές έχουν επιδόσεις πολύ πιο κάτω από άλλες ομάδες. Επίσης, κατά μέσο όρο στις χώρες του ΟΟΣΑ, το χάσμα μεταξύ των φύλων είναι μεγαλύτερο μεταξύ των κοινωνικο-οικονομικά ασθενέστερων από ό,τι μεταξύ των προνομιούχων μαθητών.

Δεν υπάρχει καθολική πολιτική για υποβοήθηση των μαθητών με χαμηλές επιδόσεις.

Ποικίλες αλλαγές εκπαιδευτικής πολιτικής (Χιλή, Πορτογαλία), πολιτικής που εστιάστηκε σε μαθητές από μη προνομιούχα περιβάλλοντα, κυρίως μετανάστες (Γερμανία) και εκτεταμένες εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις (Πολωνία), βοήθησαν, με τον δικό τους τρόπο, και σε συγκεκριμένα πλαίσια, να αυξηθούν τα επίπεδα επιδόσεων μεταξύ των ατόμων με χαμηλές επιδόσεις. Τα αποτελέσματα του PISA καταδεικνύουν ότι οι χώρες που βελτιώθηκαν στον μεγαλύτερο βαθμό, ή που βρίσκονται ανάμεσα στις χώρες με τις υψηλότερες επιδόσεις, είναι εκείνες που καθορίζουν πολιτικές με σαφείς και φιλόδοξους στόχους, που παρακολουθούν τις επιδόσεις των μαθητών, που παρέχουν μεγαλύτερη αυτονομία σε κάθε σχολική μονάδα, που προσφέρουν το ίδιο αναλυτικό πρόγραμμα σε όλους τους 15χρονους, που επενδύουν στην κατάρτιση και την ανάπτυξη των εκπαιδευτικών, και που στηρίζουν τα σχολεία και τους μαθητές με χαμηλές επιδόσεις.

Καταληκτικό συμπέρασμα: Η βελτίωση της επίδοσης στην κατανόηση κειμένου ανάμεσα στους μαθητές χαμηλής επίδοσης όχι μόνον είναι εφικτή σε κάθε χώρα αλλά είναι και ουσιαστικής σημασίας για τη μείωση των ανισοτήτων στα μαθησιακά αποτελέσματα και για τη βελτίωση της συνολικής επίδοσης μιας χώρας στην κατανόηση κειμένου.

Για περισσότερες πληροφορίες

Επικοινωνήστε με τον Maciej Jakubowski (Maciej.Jakubowski@oecd.org)

Δείτε PISA 2009 Results, Learning Trends: Changes in Student Performance Since 2000 (Volume V)

Επισκεφθείτε
www.pisa.oecd.org

Το πιο πάνω κείμενο ετοιμάστηκε από τον ΟΟΣΑ (σειρά PISA In Focus) και μεταφράστηκε από το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού που έχει την ευθύνη διεξαγωγής της έρευνας PISA 2012 στην Κύπρο. Η ηλεκτρονική προσαρμογή έγινε από την Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου.